

DOMOLJUB

Izda in vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K.) — Posamezno številko se prodajajo po 10 vinarjev.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 14.

V Ljubljani, dne 6. aprila 1916.

Leto XXIX.

Kmet, ki dolgove plačuje.

Zabavljanje proti kmečkemu stanu ne-
če utihniti. Kdor vidi samo višje cene
kmečkih pridelkov, ne bo nikoli prišel do
pravične sodbe in tudi ne bo mogel najti
pota, po katerem bi se zavrla neznosna
draginja. Že nešteto krat se je povedalo in
zapisalo, da so stroški za obdelovanje silno
poskočili, in da se seveda to pozna tudi
pri pridelku na ceni. Te dni smo brali v
glasilu nemške socialne demokracije »Ar-
beiter-Zeitung« na Dunaju, ki najbolj sle-
po maha in udriha po kmečkem oduhu,
zelo zanimiv odstavek. Pisano je bilo nam-
reč tam na vso moč ganljivo, kako se je
pri listu vse podražilo: papir, črnilo, stroji,
delavci, in da je zavoljo tega treba naroč-
nino zvišati. Kar je za enega prav, bi mor-
alo biti tudi za drugega!

O tem se ni treba niti razgovarjati s
pametnim človekom; le par reči, ki niso
tako znane, pripomnimo k temu. Prva je
ta, da visoke cene kmečkih pridelkov
splošno ne pridejo kmetu na korist, ker
blaga navadno že nima, ko stopijo v velja-
vo. Seno in krompir je na primer kmet pri
nas večinoma prodal, ko je bila cena krog
8 kron; zdaj, ko gre kvišku domala za dva-
krat več (v mnogih slučajih tudi višje), ni-
ma kmet splošno že nič več oddati; kar bi
oddal, bi šlo na škodo njegovega lastnega
gospodarstva. Druga reč je pa ogromna
razlika med cenami za ravno tisto blago
na kmetovo škodo. Koruze ne sme krmiti;
kar mu je preostaja preko do grama dolo-
čene lastne potrebe, jo mora oddati žitne-
mu uradu po 27 K 100 kil. Skvarjena ko-
ruza, ki mu pride z Ogrskega in Rumunije,
ga pa stane, če je sploh tako srečen, da jo
dobi more, najmanj po 64 kron. Za zdrav
ječmen, ki ga odda, dobi krog 30 K za 100
kil; za skvarjen krmilni ječmen pa mora

dati krog 80 K. Vse te reči kažejo, da mo-
rajo biti napake še drugje, ne samo v kme-
tovi samogoltnosti.

Toda recimo po pravici: Delavcu, ki
se krega nad draginjo, in udari pri tem ne-
koliko čez žnoro, še ne zamerimo; revež
je in težka mu prede. Če si torej izkuša
olajšati svoje skrbi s tem, da malo poza-
bavlja, ni to še nič tako hudega. Druga je
pa s tisto gospodo, ki si v sedanjih časih
od države z dobavljanjem vojaštvu in s
trgovino sploh dobiva ogromne dobičke.
Če ta s kolom maha nad kmetom, tega ne
moremo odobravati. Dunajski dnevnik, ki
je glasilo velikih bank in kapitalistov, ki je
Rotšildu v sorodu po krvi in po duhu, se
imenuje »Neue Freie Presse«. V njem so
čitali nedavno, naj država ne prezre, koli-
ko je pridobil kmečki stan v sedanjih voj-
ski, češ da se to vidi iz naraščajočih vlog
po kmečkih hranilnicah in posojilnicah, in
pa iz tega, ker kmet je z d a j d o l g o v e
p l a č u j e j o. Za glavo se mora prijeti
pošten človek, kako je mogoče, da tako
pristranska in škodoželjna pisava zagleda
beli dan, in sicer v listu, kjer beremo zdaj
dan za dnem, kako neverjetno visoke do-
bičke izplačujejo letos banke in razna to-
varniška podjetja svojim delničarjem, ki
niso zanje mignili niti z mezincem, marveč
katere vse so jim zaslužili drugi.

Izlepa nobena reč ni za splošnost (ne
rečimo za kmeta, ki se je že vsega nava-
di!) bolj potrebna, kakor razdolženje kmeč-
kih posestev. Kje je pa vzrok, da naše kme-
tjstvo ni na tisti stopnji, na kateri bi mo-
glo biti? Kje je vzrok, da tako zaostajamo
za Nemci? Kje je vzrok, da moramo sedaj
na grame meriti posamezniku žito in mo-
ko? Poleg tega, da manjka izobrazbe, je
takorekoč edina ovira, da nima kmet po-
trebnega kapitala za gospodarski napre-
dek. Pravzaprav ima tudi pomanjkanje iz-
obrazbe v tem svoj vzrok. Zakaj je pa le
neznatno številce kmečkih fantov tako
srečnih, da si more privoščiti nekaj stro-

kovne izobrazbe? Šole stanejo časa in de-
narja, in čas je za kmeta tudi denar. Kmet,
ki mora delati samo za druge, ki se mora
truditi v prvi vrsti za to, da plača obresti
od dolgov, in si tako ohrani skromen ko-
tiček, ki je sicer samo po imenu njegov, ki
ga pa vendar ljubi iz celega srca, ne more
misliti na svojo in svojih otrok strokovno
izobrazbo in ne more zalagati denarja v
stroje, gnojila, drenažo, popravo hleva in
druge take reči zato, ker ga nima; dolgov
pa delati ne more, ker mu velikrat že
nihče več ne bi posodil, in ker jih ima že
tako preveč.

S koncem leta 1899. imamo zadnjo
uradno štetev o vknjiženih dolgovih. Teli
je bilo pretežno na kmečkih posestvih
(brez veleposestev) v naši državi okroglo
5650 milijonov kron; veleposestva, ki so
vpisana v deželni deski in ne v zemljiški
knjigi, so imela pa 1137 milijonov vknjiže-
nega dolga. Vknjiženega, pravimo! Koliko
je na kmečkih posestvih nevknjiženega, se
sploh ne da niti približno povedati. Toda
že za vknjiženi dolg, če ga računamo samo
po 4 in pol odstotka in pol odstotka za od-
plačevanje dolga, je moralo kmečko prebi-
valstvo pridelati več nego za 284 milijonov
kron vrednosti, potem je šele prišel kmet
s svojo družino na vrsto. Nekoliko se je
morda zadnja leta, ko je živina prišla ne-
kam k ceni, izboljšalo, vendar je bilo to
izboljšanje samo kaplja v morje. Zlasti so
pa mnogo pomagale kmečke hranilnice in
posojilnice, ki so precej ustavile prisilno
prodajo kmečkih posestev. Od leta 1892—
1899 se je v deželah, ki imajo urejeno zem-
ljiško knjigo (Gor. in Dol. Avstrija, Solno-
graška, Štajerska, Koroska, Kranjska, Če-
ška, Moravska in Šlezija) prisilno prodalo
50.656 posestev. Kmečka posestva so šla
iz rok v roke in kako je mogoče pri takih
razmerah misliti na kak gospodarski na-
predek, ne vemo.

Prvi pogoj za gospodarski napredek,
prva stopnja do tega, da bomo imeli doma

dovolj živeža in poceni, je razdolženje kmečkega stanu. Kako naj torej rečemo kapitalistu, ki raz svojo nabasano vrečo s prstom kaže davkarju kmeta, ki zdaj varčuje in dela, da bi se rešil dolgovi?

Pregled po svetu.

Vprašanje nuncija na Dunaju. Od kar je bil dunajski papežev zastopnik imenovan kardinalom, se po katoliških listih čedalje glasneje oglašajo zahteve, da mora zastopnik cerkvenega poglavarja docela umevati jezik okrožja, ki v njem deluje. Pri nas bi torej moral znati ne le nemški in madjarski, marveč tudi en slovanski jezik. Seveda bi moral radi nepristranosti pripadati kaki bližnji državi, morda Švici ali Nemčiji.

Odstopil je ruski vojni minister Polivanov. Pravijo, da se je moral umakniti, ker nova ruska ofenziva ni uspela in ni bil zmožen izuriti ter izrabiti rezerve. Njegov naslednik je general pehote Šuvajev; ki se je boril vedno proti krivičnemu in goljufom ter je mož čistih rok.

Nemčije se boje. »Stampa« pripoveduje, da je končnoveljavno določeno, da Italija Nemčiji vojske ne bo napovedala.

Mirovne govornice v Parizu. Barcelonski listi pišejo z ozirom na trdovratno se ponavljajoče govornice v Parizu, da se sklene meseca majnika premirje, poletni pa mir.

Konferenca v Parizu. Uspehe posvetovanj entitnih zastopnikov skušajo javnosti prikriti. Ve se pa, da so modrovati c vojnih sredstvih in skupnem ravnanju, da bi mogli doseči kaj uspehov. Cadorna se je mudil nazajgrede na francoski fronti. — Posvetovanja niso in ne bodo imela drugega pomena, kakor dati ljudem nekaj novega upanja in potrepljivosti, kajti znano je, da se osobito delavstvo na Angleškem in Francoskem odločno oglašajo za mir. — Poudarjamo tudi še enkrat, da se za to navidezno slogo skriva medsebojna nesloga.

Romunija in ententa. Nedavno je ruski poslanik Poklewski v imenu entente sporočil romunski vladi željo, naj bi se takoj ustavil izvoz žita v osrednji državi; Romunija ne bi smela dobivati ogrskega premoga, zato ga ji hoče dati Rusija. Te in še razne druge predloge je romunski ministrski sklep v polnem obsegu odklonil.

Portugalske čete za Solun. Ententa je obvestila Grčijo, da se bodo v kratkem izkrcale v Solunu portugalske čete. Grška vlada je seveda resno ugovarjala.

Španija ne poseže vmes. Španski ministrski predsednik Romanones je na nekem shodu zatrjeval, da ostane Španija nevtralna do konca; Romanones sodi, da bo kmalu mir sklenjen.

Tudi na Holandskem se nekaj pripravlja. Čuje se, da zahteva Anglija prehod preko Holandske, ki pa hoče varovati strogo nevtralnost; zato kliče vojake pod orožje.

Delavski nemiri na Angleškem vznemirjajo ondotno vlado. Upor v državnih delavnicah je dobil resen značaj. Ropot je nastal zaradi nadurnega dela in pa zato, ker so v nekatere delavnice in ladjedelnice sprejeli neizučene in napol izučene delavce.

Oblegovalno stanje so proglasili v Dublinu in v sosednjih pristaniščih zaradi delavskih nemirov. V Dublin so morali poslati dva angleška polka vojakov; delo v pristaniščih popolnoma počiva.

Amerika odrezana od Evrope. Nedavno je bilo čitati, da je od sedmero kabljev, ki služijo brzojavni pošti med Evropo in Ameriko, pet prerezanih in nerabnih. Zadnje novice pa pravijo, da so pokvarjeni in odrezani sploh vsi kablji.

Svetovna vojska.

Od goriškega območja do morja bojno divjanje. — Italijani nad Postojno. — Ruska ofenziva strta. Izgube na ruski strani v dneh od 1. do 28. marca do 140.000 mož. — Hindenburga zopet slave kot zmagalec. — Na francoskem bojišču neprestano grmi. — Klešče okrog Verduna. — Dva zračna napada nemških Zeppelinov na London in angleško obalo. — 800 bomb na Solun.

VOJSKA Z ITALIJO.

Od goriškega območja — do morja. V dneh od 5. in 27. marca so bili na ozemlju pred Gorico in tja doli proti jugu hudi nastopi. Deloval je obojestranski artiljerijski ogenj s posebno silo. Italijani so skušali napadati pri Sv. Martinu, na severnem robu gore Sv. Mihaela, vzhodno od teh in v odseku Doberdobske planote. Lahki dovažajo novo pomoč, kar so naši letalci hitro opazili ter z uspehom obstreljevali oddelke benečanskih železnic. — Hudo so bombardirali Italijani Doberdobsko planoto zlasti v noči 28. marca. 29. marca so pri goriškem območju nastopile na obeh straneh močne sile; naše čete so ujele tam 350 Lahov.

V odseku Plöcken so se izjalovili vsi sovražni napadi. Pred bojno črto koroškega lovskega bataljona št. 8, je obležalo 500 mrtvih Lahov. Večkratni novi laški napadi s svežimi četami, ki so imele nalogo iztrgati našim izgubljeno višinsko postojanko vzhodno od prelaza Plöcken, so se razpršili brez uspeha za Italijane.

Sovražni letalci nad Postojno. Uradno se poroča: V nedeljo zjutraj so metali laški letalci bombe na Postojno. Ubita sta dva moža, več jih je ranjenih. — Iz vojniskovnega urada naznanjajo:

V petek so krožili nad Postojno trije laški letalci, katere so pa kmalu pregnali naši strelci. En letalec je bil sličen onemu, ki je ob laškem poletu nad Ljubljano opoldne krožil nad Ljubljano. V nedeljo okoli 1/2 8. ure zjutraj je priplulo nad Postojno pet laških letalcev, ki so vrgli okoli 17 bomb. Na nekem vrtu sta bila ubita dva vojaka od godbe, nekaj ranjenih. Nad Postojno so laški letalci krožili eno uro. Poslopij niso poškodovali.

Kakor se govori, so naši enega laškega letalca na povratku izstrelili iz zraka.

Prizor z goriškega bojišča. Očividec iz Gorice opisuje bojni spopad, kakršen je bil pri Gorici prejšnji ponedeljek. »Ta dan je bilo lepo vreme, zato je pričela naša vrla artiljerija grozno razbijati laške pozicije. Grmelo je in treskalo, kakor da ima biti sodni dan, vmes so pokale sovražne granate; bilo je nekaj naravnost groznega. Potem se je razvil napad na črti goriškega mostišča in zvečer so prasketale puške in ragljale strojnice, da se je pokanje držalo kar skupaj. Reflektorji so se križali, razsvetljevalne rakete so švigale v zrak, ročne granate so pokale, mine bobnele in vrhu vsega še grom topov. Bil je hud večer. Po goriških cestah so ropotale slabo merjene laške kroglice, da skoro ni bilo varno stopiti izpod strehe. In več ali manj je trajal ta ogenj in ta grozni nemir celo noč.« Dekan iz Št. Petra pri Gorici pripoveduje: »Dobil sem piruhe. Poslal mi jih je Cadorna. Na vsaki strani hiše sta se zarila dva globoko v zemljo. Enega smo izkopal; prodril je štiri metre globoko in v zemlji razpočil ter je napravil prostorno kambrico za velikega moža. Tretji se je zaril pod sosedovo hišo, ki meji na vrt. Pa je bilo res hudo tisti dan. Moja klet še ni videla toliko gostov obenem, kot tisti večer. Bilo nas je petdeset. Tudi stole smo topot prinesli, a ostali so posedli po tramovih, ki žalujejo za sladkim bremenom vinskih posod. Ostal sem v družbi le eno uro, potem pa sem se izročil Previdnosti božji in Materi božji ter šel molit in počivat. Mnogi so prenočili v kleti in skupno večerno molitev istotam opravili.«

VOJSKA Z RUSI.

Sveže čete pri Podstavem. Rusi so postavili v boj proti nemškim četam novoizvežbane vojake. Vsi naskoki ruskih sil pri Podstavem so se zrušili ob vztrajnosti nemškega saarbückenskega zbora. Dve ruski diviziji sta onemogli ob neupogljivem zidu brandenburških in hanoverskih junakov.

Pri Stripi. Severovzhodno od izliva Stripe so se Rusi zastopni prizadevali, da bi prodrli v nočnih napadih. Naleteli so na naše mine, ki so izredno dobro učinkovale. Živahno topovsko bojevanje je bilo na besarabski bojni črti in pri Oliki. Zmehčana zemlja pa ovira, da se ne razvijejo večji boji.

Na besarabski fronti so se nadaljevali boji z močnim topniškim ognjem. Naši so obdržali vse postojanke. »Universul« poroča, da so napadale tudi naše čete in da so Rusi s skrajno silo vztrajali.

Ruska ofenziva okoli Dvinska. Od 17. marca dalje na tej fronti skoraj ni bilo dne brez večjih bojov. Rusi so spravili na

to ozemlje 60 pehotnih divizij. Izgube na ruski strani utegnejo presegati 80.000 mož na 120 km dolgi fronti.

Ofenziva ponehala. Švicarski časopisi so objavili novico, da se je ruska ofenziva zopet skrhal, in da ni moč nadaljevati bojev zaradi tajanja snega.

Rusko uradno poročilo. Nedavno so naši listi objavljali, da so severno od Bojane Rusi nameravali napasti na ta način, da so poprej razstrelili veliko min, a so se vse razletele pred našimi zakopi. Čujmo, kako znajo poročati Rusi:

Galicija. Severno od Bojana smo hkrati razstrelili 13 min; nato je naša pehota v navalu udrila preko dveh vrst sovražnih jarkov. Preživeli branilci razstreljenih zakopov smo z ročnimi granatami pobili. Ujeli smo 1 kadeta in 152 vojakov ter zaplenili 2 strojnice, 1 metalec min, 1

Drzno podjetje imenujejo strokovnjaki zadnjo rusko ofenzivo. Rusi so morali namreč pričakovati, da se na pomlad sneg taja in da ni varno, spuščati se v večja podjetja. Toda zavezniška vzajemnost in pritisk od zahoda jih je gнал v napad, da bi tako olajšali delo Francozom pri Verdunu. Rusi se zdaj izgovarjajo, da so morali prenehati, ker jih ovira sneg, močvirje, mokra in blatna pota itd. Toda ofenziva se ni zlomila samo v blatnem močvirju, marveč v lužah krvi in ogromnih izgub.

FRANCOSKO BOJIŠČE.

Klešče za Verdun. Nepristranski opazovalci položaja pri Verdunu pravijo: Priznati se mora, da Nemci zmirom bolj zaključujejo obroč okoli Verduna. Kdaj se jim posreči, da stisnejo klešče, se ne more prorokovati.

Zahodno od Moze so nemške čete z naskokom vzele vas Malancourt in sosednje francoske obrambne postojanke; ujetih je bilo pri tej priliki 322 mož in 6 častnikov.

Krvav spopad pri vasi Vaux. Na vzhodnem bregu Moze so se polastile nemške čete 31. marca po skrbni predpripravi sovražnih obrambnih in krilnih naprav severozahodno in zahodno od vasi Vaux. Ko se je v tem odseku dvignil francoski ogenj proti jutru do največje sile, mu je sledil pričakovani napad, ki se je popolnoma zrušil v ognju nemških strojnic in v zapiralnem ognju topništva. Ne glede na zelo težke krvave izgube je moral pustiti sovražnik v nemških rokah 720 mož in 10 častnikov.

Številni boji v zraku. Nenavadno pogostni so postali na francoskem bojišču žračni boji. Nemški letalci so premagali in zbili 9 sovražnih aeroplanov na tla.

DVA ZRAČNA NAPADA NA ANGLEŠKO.

Poročilo nemške mornarice.

Berlin, 1. aprila. (Kor. ur.) Ponoči od 31. marca na 1. april je napadlo brodovje mornariških zrakoplovov London in kraje angleške južnovzhodne obali. Uspešno so obmetavali z bombami City (središče mesta) med Londonom in mostom čez Dover, londonske ladjedelnice, severozahodni del Londona s svojimi taborišči čet, tvorniške, naprave pri Einfildu in tvornice razstrelil pri Waltham Abbey, severno od Londona.

Dalje so vrgli nad Lowestof, ko so napadli prej uspešno neko baterijo pri Stowmarket, severozahodno od Harwicha, veliko število razstrelilnih in zažigalnih bomb. Eno baterijo pri Cambridge so prisilili, da je morala utihniti; dalje so napadli tam razsežne tvorniške naprave.

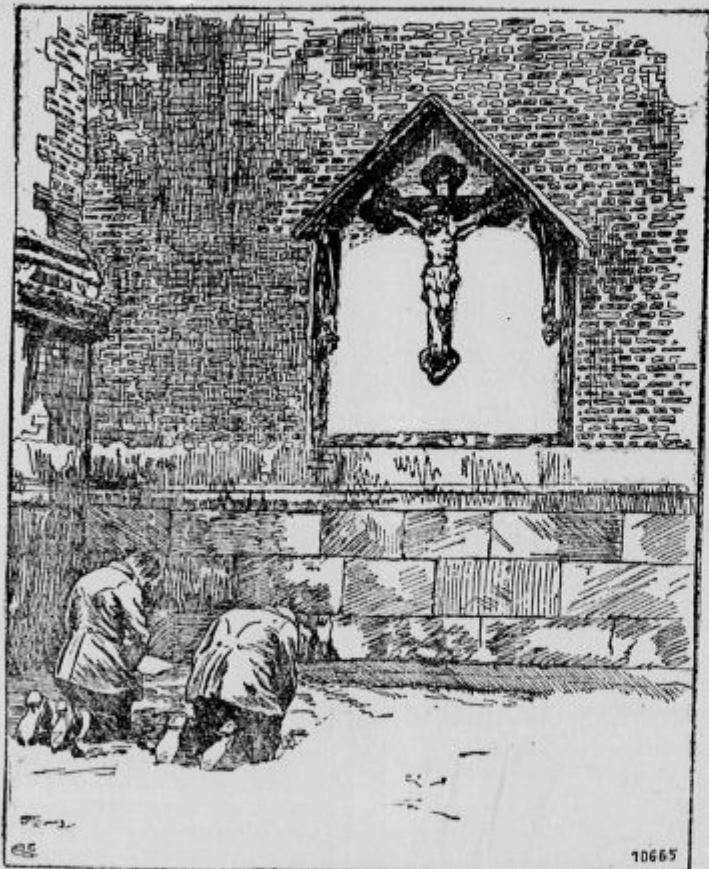
Končno so obmetavali z bombami pristaniške naprave in utrdbe ob Humberu. Tri baterije so morale tam utihniti. Napadi so skozi in skozi prav dobro uspeli.

Kljub nad vse ljutim obstreljevanjem so se vrnili zrakoplovi izvzemši »L 15«, ki je bil zadet in se je moral pred Temzo spustiti na vodo; 16 mož in dva častnika so rešili, drugi so mrtvi.

Pomorski zrakoplovi so ponoči od 1. na 2. aprila ponovili napad na angleško vzhodno obalo. Razstrelilne in zažigalne bombe so metali 1 in pol ure na plavže, velike železne tvornice in industrijske naprave na južnem bregu reke Teef kakor tudi na pristaniške naprave pri Middlesborough in Sunderland. Močne eksplozije in požari so jasno kazali dober učinek napada. Kljub obstreljevanju ni bilo ne izgub, ne nesreč.

BALKAN.

Bombni dež za Solun. Ker so sovražni letalci napadli naše postojanke pri jezeru Dojran, je poletelo nemško letalno brodovje 27. marca nad Solunsko okolico. Bombe so letele na prista-

Zahvala vojakov po bitki.

žaromet in 1 metalec bomb, dalje veliko množino patron in 5 topov. Te smo pa po boju morali pokvariti, ker jih nismo mogli vzeti s seboj. Kljub temu, da je vreme na celi fronti zelo neugodno in trenske razmere izredno težavne, izvedejo naše požrtvovalne čete vse, kar se jim ukaže.

Sedanja ruska ofenziva — zlomljena. Z navalom 500.000 mož in z uporabo ogromne množine streliva so ruske čete započele sedanjo ofenzivo, ki pa se o nji sme reči, da je bila. Dnevi od 1. do 28. marca so bili sicer hudi, a bolj še za rusko armado, kakor za nemško vojaštvo. Listi pišejo po pravici o velikem Hindenburgovem uspehu, kajti Rusi so za časa teh napadov izgubili po splošni sodbi do 140.000 mož.

Ni dneva brez napredka. Dne 28. marca so nemške čete severno od Malancourta (na levem bregu Moze) zasedle francoske postojanke v širini 2000 metrov. Ujele so 486 mož in 12 častnikov, 1 top in 4 strojne puške. Dognalo se je, da so Francozi pripeljali na bojišče dve novi diviziji. — Dne 29. marca so se lotili Francozi, da bi z močnim topovskim ognjem zopet osvojili gozdne postojanke severno od Avocourt. Razvili so se trdovratni spopadi, ki so trajali v temno noč; končali so se s tem, da so se morali Francozi umakniti. — Civilno prebivalstvo v okolišču Verduna je moralo zapustiti vse kraje v obsegu 50 km.

nišče, pa tudi na taborišče ententinih čet severno od mesta. Med letalci je bil tudi en Zeppelinovec. Obsireljevanje je trajalo eno uro.

800 bomb na Solun. Bolgarsko poročilo se glasi: Brodovje 15 nemških letal je bombardiralo 24. marca solunsko pristanišče in francosko-angleški tabor blizu mesta. Letalci so vrgli 800 bomb, ki so povzročile veliko škodo. Opazovali so eksplozijo v neki zalogi, ki se nahaja neposredno pri kolodvoru in drugo eksplozijo na neki sovražni ladji. Sovražni letalci so poizkušali napasti nemško letalno brodovje, a poizkus je ostal brezuspešen. Na tla so se morala spustiti 4 angleško-francoska letala. Ostala letala so se morala umakniti.

V Valoni razsajajo nalezljive bolezni: griza, legar, koze in tudi kolera. Beda med prebivalstvom je čedalje občutnejša. Domačini so nevoljni na Lahe; daleč okrog ni najti nobenega živeža. — **Napad na Valono.** Štiri pomorska letala so pod vodstvom poročnika Konjeviča z bombami obmetavala Valono. Zadeto je bilo neko skladišče, ondotne baterije, in francoska letalska ladja »Foudres«. Letalci so se srečno vrnili, četudi so jih vztrajno preganjali.

Vojni minister v Cetinju. Vojni minister baron pl. Krobotin je došel 31. marca v Cetinje in bil slovesno sprejet. Polbrat črnogorske kraljice general Vukotić je ministru predstavil črnogorske častnike. Metropolit Mitrofan je imel pozdravni nagovor.

Ob zračnem napadu na Solun je bilo ubitih okrog 200 Angležev in Francozov. Uničenih je bilo 27 srbskih železniških vagonov z vojnimi potrebščinami; tudi ena municijska zaloga v mestu je razdejana.

Tedenske novice.

Nova odlikovanja. Za osebe, ki niso na vojski, pa so se tekom sedanje vojske na domoljuben način odlikovale s posebno vnetim in požrtvovalnim delom v prid vojni in domovini, je cesar ustanovil »vojni križec«. To odlikovanje bo cesar podeljeval na predlog pristojnih oblasti.

Dobrodelni koncert priredi »Glasbena Matica« v Ljubljani dne 8. aprila, in sicer na korist okrepčevalni postaji za ranjene in bolne vojake na ljubljanskem kolodvoru.

Okrog 400 laških ujetnikov so pripeljali dne 1. aprila na ljubljanski Grad. Pozornost so zbudili zlasti številni mladi častniki, ki se pa komaj ločijo od ostalega moštva. Med ujetniki so nekateri precej močni, drugi pa šibki, mladi in majhni.

IV. vojno posojilo bo v kratkem razpisano. Naučni minister je naročil učiteljem trgovskih šol, naj tudi po drugih učnih zavodih prireajo predavanja v pojasnilo in zanimanje za novo posojilo. Po šolah, društvih in vseh javnih korporacijah se bo

do oskrbela predavanja, da se občinstvo iznova navduši za tozadevno obrambo domovine, kajti brez denarja se ni izvajala še nobena konečna zmaga.

Lov mestne občine ljubljanske je prevzel na dražbi pekovski mojster Žan Šraj za 1432 K.

46 milijonov kron je dala doslej vsa Kranjska vojnega posojila državi. Brez dvoma se bo izkazala tudi pri IV. posojilu. Naša dežela sicer ni bogata na denarju, ker nima velike industrije, a je bogata v vernosti, domoljubju in vdanosti do cesarja, zato pa to, kar da, pride iz dobrega srca.

Častnim občanom je imenovalo starejšinstvo občine Tržič g. okrajnega glavarja Franc Schitnika v znak hvaležnosti za skrb ob aprovizaciji trga.

Nabiralni dan za goriške begunce. Po želji ljubljanskega knezoškofa bo velikonočni ponedeljek odločen kot dan milosrčnosti v prid goriškim beguncem.

Morilca pred sodiščem. Dne 17. aprila bosta stala pred ljubljanskim sodiščem znana ubijalca Štrukelj in Zupet. Obtoženih je tudi 10 sokrivcev.

Skrajni čas. Proti vlačugarstvu so pričela sodišča ostro nastopati, za kar jim bo občinstvo zelo hvaležno. Pred ljubljanskim sodiščem je že več vlačug bilo obsojenih v večmesečni zapor; po prestani kazni jih pa oddajo v Lankovce. Najostrejši boj proti vlačugarstvu, ki hoče zastopiti srečo in zdravje ljudstva, je najnujnejše delo za moč države in njenih narodov.

Romanje Dunajčanov v Marijino Celje. V soboto 1. aprila je romalo do 500 dunajskih katoličanov pod vodstvom kardinala dr. Pifflla v Marijino Celje, da so prosili za konec strašne svetovne vojske in za časten, zmagovit mir. Romanja se je udeležilo 16 članov vladarske hiše. V Marijino Celje so se pripeljali visoki dunajski romarji ob 7. uri zvečer. V procesiji z godbo na čelu so se podali v slavno romarsko cerkev, kjer je imel pridigo kardinal Piffll. V nedeljo so se darovale svete maše od pol 5. ure zjutraj in se je izpovedovalo. Ob 7. uri je maševal kardinal Piffll in obhajal romarje.

Prijet morilec. Te dni se je vevškemu orožništvu posrečilo prijati roparskega morilca, ki je umoril in oropal v Veliki Kostrelnici posestnika Jakoba Repina. Morilec je 18letni Anton Dragar, strojarski vajenec iz Šmartna pri Litiji. Izročili so ga deželnemu sodišču, kjer se pripravlja na pošteno plačilo.

Ponarejeni srebrni goldinarji ogrskega kova krožijo po južnem Štajerskem. Ločijo se prav lahko od pristnih. Pozor!

Kave dovolj, samo v pravih rokah ni. Praška policija je zasledila in zaplenila v skladiščih trdke Šenker in tov. 15 vagonov kave. Šenker bo sedaj čutil, kaj se pravi izrabljati stisko časa ter prikrivati neobhodno potrebno živilo.

Razne novice.

Bosanci pri cesarju. Dne 28. marca je pripeljal deželni načelnik Bosne in Hercegovine, general Sarkotič, deputacijo 44 hrvatskih veljakov iz Bosne in Hercegovine na Dunaj pred cesarja. V lepem nagovoru je naglašal zvestobo in hrabrost hrvatskega ljudstva v Bosni in Hercegovini; junaki teh dežel niso zmagovalno habsburško zastavo v sovražno ozemlje. Nj. Veličanstvo, cesar Franc Jožef I., je vidno ganjen in s posebnim zadovoljstvom sprejel odpustanstvo ter hvalil čudovito junaštvo ondotnega prebivalstva, ki si je v sedanjih vojski pridobilo prav posebno pravico do očetovske cesarske zahvale. V trdnem zaupanju do vsemogočnega Boga čaka na skupno in plodovito delo bodočih mirnih let.

Pomiloščenje. Naš cesar je pomiloštil 90 kaznjencev po raznih avstrijskih kaznilnicah. V Begunjah na Kranjskem so cesarjevega pomiloščenja deležne 4 osebe, v Mariboru (moška kaznilnica) pa 13 oseb.

Svetogorsko svetišče še vedno nima miru pred laškimi granatami. Nedavno je zopet prišel tja gori znani P. Amrož, da vidi, v kakšnem stanju so razvaline gorskega svetišča, pa se je tako-le izjavil: »Če stopiš vrh razvalin pred obhajilno mizo in pogledaš po cerkvi, se moraš razjokati, če si poznal poprej svetogorsko baziliko. Če bi bil bogonadaren Jeremija, bi mogel zapeti še pretresljivejšo žalostinke, kakor so njegove. Maščevanje božje naj zadene tistega, ki je to razdejanje povzročil!« Čudno pa je, da ni nobena granata zadela ondotnega pokopališča, četudi jih je padlo na stotine na goro in na pobočje.

Kolera v Italiji. Kolinski listi so poročali te dni, da je na Laškem jela razsajati kolera in da hite po vseh mestih zidati nove zasilne bolnišnice za to in druge epidemične bolezni.

Zdravila našim vojnim ujetnikom. Avstrijska vlada je poslala varnim potom pol milijona doz zdravilnega cepiva proti legarju — na Rusko, predvsem v Taškent. Ker se po nekaterih krajih, kjer bivajo sedaj naši vojni ujetniki, širi vsako leto nalezljive bolezni, hoče naša vlada ujetnike pravočasno zavarovati s tem, da jih bodo cepili zlasti proti legarju in koleri. To nalogo bodo prevzeli zdravniki, ki so ujeti z drugimi vojaki vred.

Nesreča na cestni železnici. Na Dunaju sta 31. marca trčila dva tramvajška vozova, ki sta bila v najhujšem teku in se močno razbila. Ranjenih je okrog 50 oseb.

Spomenik na Lovčenu. Društvo avstrijskih inženjerjev in arhitektov je dobilo povabilo, naj bi mislilo na to, da se postavi na vrhu Lovčena veličasten habsburški spomenik.

Nove znamke za Srbijo. Avstrijska uprava je izdala za Srbijo nove poštne znamke, ki so podobne našim bosanskim znamkam.

Četrta milijardna zmaga. Nemški listi imenujejo velik uspeh pri četrtem vojnem posojilu: četrto milijardno zmago. Prvikrat so podpisali Nemci 4½, drugičkrat 9, tretjič 12 in sedaj 10½ mi-

lijarde — torej skupno dobrih 36 milijard. To je treba poudarjati, ker se v teh velikanskih vsotah zrcali pravo domoljubje in državljanska zavest nemškega prebivalstva. — Anglija, ki ima banke za posojila vsemu svetu, je n. pr. spravila skupaj zgolj 19 milijard; Francija, kjer žive bogati kapitalisti in posestniki rent, je s silo izprosila od francoskih »domoljubov« komaj šestino nemškega posojila. Premoženja, dobre volje, zaupanja in odločnosti nemškemu narodu ne moremo odrekati. Z enakimi lasnostmi se ponajajo in se bodo ponajali tudi podaniki mogočne Avstrije.

80 petrolejskih vrelcev je jelo v Galiciji zopet obratovati; te vrelce so bili namreč Rusi ob lanskem pustošenju uničili.

Drago žito. Celo na Ruskem so se zaloge žita vnesle. Cena žitu je poskočila za 200 odstotkov. Tudi letina slabo kaže.

Sneg in vihar na Angleškem. Zadnje dni meseca marca so bili po celi Angliji veliki sneženi viharji, ki so onemogočili skoraj ves brzojavni promet. Poškodovanih je veliko hiš in ladij. Birmingham je bil odrezan od 30 velikih mest.

Železniška nesreča v Ameriki. 37 milj od Clevelanda sta trčila 29. marca zutraj dva osebna vlaka. V razvaline teh dveh vlakov je zavozil še tretji vlak. Mrtvih 17, ranjenih 25 oseb.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, za katere jamči deželna Kranjska, in jih obrestuje po 4 $\frac{3}{4}$ % brez kaknega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Vojaške novice.

† **Nadporočnik Franc Korent.** — Marsikateremu čitatelju »Domoljuba«, posebno na Dolenjskem, je bil znan mladi, ljubeznivi gospod Korent, ki je večkrat obiskoval svojega g. strica župnika. A danes ni več med nami priljubljenega g. Francija. V laškem vojnem ujetništvu je podlegel rani na nogi, ki jo je dobil v brambi ljubljene domovine. Bil je 164krat v ognju na ruskem in laškem bojišču, zgleden častnik, ljubljen in spoštovan od vdanega mu moštvu. Nepozabljen bo polku zgodovinski tre-

nutek, ko je mladi nadporočnik po tretji soški bitki pred našim železnim polkom v slovenščino prestavljal junaškim Kranjcem pohvalo višjega poveljnika. Odlikovan je bil s »signum laudis«. Le krvavečega, onemolega junaka je mogel dobiti sovražnik v roke. — Na zadnji dopisnici, ki jo je poslal 10. novembra iskreno ljubljanim staršem, piše: »Hudi boji so v tej četrti soški bitki. Do trebuha smo v vodi in ne vidimo se ven iz ilovice; pa vendar nas pohvalijo, da smo »fejst fantje«. — Še preje je pisal dragemu očetu: »Mamico potolaži, ker, ako sem že vojak, nečem biti le za parado, ampak storiti hočem dolžnost Bogu in cesarju!« — In storil je svojo dolžnost, mladi junak! — Nič manjša, kot njegova žrtev, pa je brezmejna bolest njegovega blagega očeta in dobre matere, ki sta s ponosom zrla na mladega junaka in z iskreno ljubeznijo spremljala življensko pot nadebudnega sina. — Kako priljubljen je bil mladi nadporočnik, priča tudi laskava pohvala, ki so jo starši prejeli od polka, kakor tudi nad 100 sožalnih pisem, ki so došla od vseh strani. C. kr. ministrski podtajnik g. pl. Andrejka piše očetu: »Bil je ponos in čast 17. pešpolka; živel bo na veke v zgodovini tega slavnega polka.« Isti dan, ko je padel nadporočnik Korent, je bil tudi smrtno zadet njegov najljubši prijatelj g. nadporočnik Zorko. Upamo, da bo možno pripeljati po vojni trupla obeh junakov v domovino!

Odlikovanja. Viteški križec Franc Jožefovega reda na traku vojaškega zasluznega križca je dobil polkovni zdravnik dr. Jan Benedik, vodja zasilne bolnišnice v St. Vidu (zavod sv. Stanislava). — Zlat zasluzni križec na traku hrabrostne svetinje je dobil črnovojni višji zdravnik in primarij v Ljubljani dr. Franc Drganc.

V vojno službo je bil poklican č. g. Anton Gnidovec, kaplan v Postojni.

Vpoklic osemnajstletnih. Leta 1898. rojeni mladeniči se bodo zglasili najkasneje do 7. aprila t. l. pri občinskih uradih svojega bivališča. Prebiranje bo v dneh od 14. aprila do 1. maja.

Tri svetinje. V Beljaku so pripeli 24. marca četovodji Maksu Pavliču iz Buč na Štajerskem zlato hrabrostno svetinjo. Pavlič se je posebno odlikoval v bojih pri Bovcu, kjer je bil težko ranjen v pljuča. Sedaj se počuti že bolje. Poprej je bil odlikovan že z malo in veliko srebrno svetinjo.

Iz ruskega ujetništva se je oglasil Anton Bobič, doma iz Gorenjega Gomila šentjernejske župnije na Dolenjskem. Posledni mesec domači niso nič vedeli o njem. Pozdravlja tudi vse »Domoljubove« bralce. — Po prefeku 15 mesecev je došla dopisnica pogrešanega vojaka Karola Lavriča iz Loškega potoka. Naznanja, da se nahaja v ruskem ujetništvu.

Vojak išče tovariša-vojaka. Prosim, če bi mi kateri od tovarišev-vojakov vedel sporočiti naslov, kje se nahaja moj prijatelj Franjo Korenčič, ki je odšel k

vojakom 15. aprila 1915, na bojišče pa Ce
kdo kaj ve o njem, naj sporoči na naslov: Josip Gabriel, k. u. k. Infanterie-Regiment Nr. 7, 8. Feldkomp., III. Zug,

Prijatelju v spomin. Pri Čačaku v Srbiji je padel 3. novembra 1915 Janez Kimovec iz Utika pri Vodichah. Podal se je bil kmalu po mobilizaciji z ljubljanskim črnovojniškim pešpolkom 27. tja dol v Bosno preganjat vstaše in redne srbske vojake iz bosenskih hribov... Bojeval se je večkrat v hudih okoliščinah. Ko se je pričela nova ofenziva proti Srbiji, je šel tudi on naprej. Pisal je zelo velikokrat svoji družini ter se priporočal Mariji. Toda Bog mu je v svoji previdnosti odločil v srbski zemlji kotic miru. Zadnje pismo je poslal svoji ženi 1. novembra; dva dni potem je bil pa zadet v prsi pri Čačaku v Srbiji. Prosil je za duhovnika ter je lepo previden s sv. zakramenti izdihnil blago dušo. Pokojni je bil dober katoličan, izredno priden delavec (zidar po poklicu); vsa občina ga težko pogreša. Zapustil je ženo in štiri nepreskrbljene otročiče. Bodi mu lahka tuja zemlja. — A. Trampež, sobojevnik.

Padlemu bratu v spomin. Odšel si z doma vesel in zdrav 15. aprila 1915. Še vedno mi stoji pred očmi Tvoj sveži in jasni obraz, ko sva se poslavljala in si stiskala desnici. Zelo težko nam je bilo, ko si odšel in zapustil nas domače. Dragi, nepozabni Pavel! Nisem mislil, da se vidimo zadnjikrat na tem svetu. — Usoda nas je razdružila, ali upam, da nas zopet združi nad zvezdami. Odšel si, dragi Pavel, z veselim srcem na bojišče ter se junaško boril proti sovražnemu Rusu da zadnjega izdihljeja. Nit mladega življenja Ti je pretrgala svinčenka dne 10. septembra 1915. Nepopisna žalost in groza nas je obšla, ko smo dobili poročilo o Tvoji smrti. Nisem mogel verjeti žalostni resnici. Krije Te s krvjo napojena gališka zemlja — daleč od domačije svojih dragih. Rad bi obiskal gomilo in Ti postavil spominek, da bi pričal, kje počiva Tvoje mlado telo. Moje misli so še vedno pri Tebi. Pisma, ki si mi jih postal s krvavih poljan, so mi priča in tolažilo, da si bil popolnoma vdan v voljo božjo. Upam, da Ti je sedaj življenje brez trpljenja in nadlog. Pred očmi mi stoje še vedno vrstice, ki si mi jih napisal ravno pred odhodom v krvavi boj. Zdi se, kakor da si slutil, da ne prideš več iz njega.

Če me svinca in bodala
Mati božja bo var'vala,
prišel bodem še nazaj
v svoj domači, mili kraj.

Zelo potrtega se čutim, ko vidim, kako si hrepenel, da bi se še mogel vrniti v svoj rojstni kraj; toda ni Ti bilo usojeno. Naj pričajo te vrstice, kako goreča bratovska ljubezen je bila med nama. Nepozabni Pavle! Želim Ti prav od srca: spavaj mirno v gališki zemlji! Na svidenje nad zvezdami! — Jožef Podgoršek, Vojsko pri Vodichah.

Velikonočno voščilo. Z italijanske fronte želé slovenski fantje vsem staršem, bratom in sestram veliko prirobo in pa, da bi drugo velikonočno skupaj praznovali veseli in zdravi. V imenu drugih: Avguštin Ocepek iz Križa komendske fare pri Kamniku; Jeriha Franc iz Škofljice na Dolenjskem.

Mnogo pozdravov pošiljajo slovenski topničarji z ruskega bojišča vsem bralcem in bralkam »Domoljuba«, pa tudi vsem slovenskim vojakom, ki branijo rodno slovensko zemljo. »Iz srca radi bi se skupaj z Vami« — tako pišejo — »udeležili boja proti hinavskega polentanju, a smo v vojni službi daleč od domovine. Z veseljem zasledujemo Vašo hrabrost, o kateri pišeta »Slovenec« in »Domoljub«. Želimo mnogo sreče, bojujmo se junaško, da dosežemo tem slavnější zmago!« — Slovenski trdnjavski topničarji: Anton Cankar iz Dobrunj pri Ljubljani; Andrej Konč iz Gorice; Valentin Bačar iz Ajdovščine.

Postrežitel! Že 11 mesecev se pogreša vojak Jožef Rogelj z Limbarske gore. Služil je pri 17. pešpolku. Zadnjikrat je pisal 5. maja iz Galicije. Če bi kdo kaj vedel o njem, naj blagovoli sporočiti očetu, ki bo stroške radevolje povrnil. Naslov: Lovrenc Rogelj na Pristavi št. 9, p. Moravče. — Enako ni nobenega obvestila o vojaku Karlu Zupančič, ki je tudi služil pri 17. pešpolku v Galiciji. Poizveduje in stroške povrne oče Jakob Zupančič, posestnik, Jesenje pri Hotičih (Litija). — Komu je kaj znano, kje se nahaja vojak Anton Zetko? Bil je ranjen v Bukovini. Ozdravljen je bil prideljen neki skladiščni službi v Ljubljani. Oče je nekaj slišal, da se je baje pri neki vojni ponesrečil. Rad bi izvedel resnico. Če kdo kaj ve, naj naznani (proti povračilu stroškov) na naslov: Anton Zetko, Laže št. 31, p. Senožeče.

3300 Francozov utonilo. Na francoski križarici »Provence«, ki je bila dne 26. februarja potopljena na Sredozemskem morju, je utonilo 3300 mož. Ladja je imela 4000 posadke; drugi so se rešili na Malto in Milos.

Kuharice na fronti. Na Angleškem primanjkuje vojakov; pomagati si hočejo s tem, da bodo za vojne kuhinje naročili izvežbanih kuharic. češ, da so bolj spretni za kuho, nego moški.

Dopisi.

Iz Rateč na Gorenjskem. Dne 24. marca je umrl tukajšnjega kat. izobraževalnega društva Josip Cuznar v starosti 23 let. V odboru je zastopal mesto blagajničarja. Bil je vrl mladenič, vnet pospeševatelj društvenega življenja in dober igralec na odru. Klicu v vojno je tudi on navdušeno sledil. Lansko leto je bil v Galiciji ranjen v roko, potem je pa še dobil pljučnico. Popolno zdravje se mu ni vrnilo več in zato so ga poslali domov. Kakor že mnogo drugih je dal tudi on življenje za dom in cesarja. V zaslugi za to je bil pokopan z

vojaško častjo na tukajšnjem pokopališču. Nebo je rosilo žalost na zemljo; nobeno oko ni bilo suho. Ob odprtem grobu je imel ganljiv nagovor č. g. župnik; v izbranih besedah se je od njega poslovil tudi en gosp. častnik. Uživaj, vrli tovariš, za ves trud in trpljenje — plačilo pri Bogu!

Iz Tržiča. Po trinajstih mesecih sta se zglasila prvokrat Miha Zaletel in Alojzij Gölmaier iz ruskega ujetništva. Nahajata se v ujetniškem taboru v Taškentu v ruski Aziji. — Dekliška Marijina družba je na praznik sv. Jožefa in na Marijino Oznanjenje priredila tridejansko igro »Sv. Helena« ali »Najdenje sv. Križa« s petjem. — Otroci zavetišča Jožefinim so priredili tudi dvakrat malo zabavo s petjem, veseloigro enodejanko »V zadregi« in nemško igrice »Izpreobrnjena teta«. Najodličnejše občinstvo je posetilo obe igri. Pri drugi so bili obdarovani dečki s srajcami, deklice s predpasniki.

Zagorica pri Litiji. Umrli je v Zagorici 18 letni mladenič-vojak Janko Kokalj. V jeseni je bil odšel v službo domovine; ker je bil vedno rahlega zdravja, se je pri voja-

bojišču oslepele vojake. — Tudi tamburaški zbor smo zopet sestavili ter se prav pridno učimo.

Listek

Kletev divjega lovca.

(Povest. — O. — J. C.)

(Dalje.)

Minile so tri nedelje, ko je župnik oklical Milana in Milko ter celi občini naznanil, da je bilo nasprotstvo med dvema hišama v župniji le navidezno in da je krščanska ljubezen premagala vse ovire.

Oklic se je raznesel po vasi kot glas velikega zvona; fantje in mladina se je veselila ženitovanja; starejši ljudje pa, ki so se sestajali tupačam, so majali zamišljeno z glavami in govorili:

Opreznost vojaške patrulje.

kih prehladil, nakar je bil odpuščen. Tudi doma ni več okrevaj; vsa zdravniška pomoč je bila zastonj. Slutil je, da se bo moral za vedno posloviti, zato si je srčno želel, da bi mogel še videti svoja dva brata, ki sta tudi odšla na vojsko; toda želja se mu ni mogla uresničiti, kajti starejši brat je na Ruskem ujet, drugega pa že eno leto krije tuja zemlja. Počivaj, Janko, v miru!

Iz Semiča. Že dolgo ni bilo nobenega dopisa od nas v »Domoljubu«. Toda nikar misliti, da spimo; ne, ravno nasprotno! Prav pridno delamo, kar nas je še doma, pa ne le na gospodarskem, marveč tudi na društvenem polju. — Na pustno nedeljo je priredilo »Kat. slov. izobr. društvo« igro »Najdena hči«; igralke so se mojstrsko izkazale. Prav tako tudi pri komičnem prizoru »Planšarica«, ki je napravil obilo smeha. Dvorana je bila nabito polna, tako, da je veliko posestnikov moralo oditi, ker je manjkalo prostora. Ljudstvo je pokazalo, da ima čut za dobro stvar. Čistega dobička je bilo okrog 160 K, ki se je poslal za na

»E, e, nič dobrega ne bo iz tega!«

V vasi je užival velik ugled zlasti Lovričev stric, stari pri devetdesetih letih; pri njem se je zbralo nekaj starejših vaščanov, da čujejo, kaj on misli o tem.

»Preveč me vprašate,« reče Lovričev stric. »Kaj bo z njima? To ve sam Bog. Danes je svet pokvarjen in se ne zmeni več za opomine. Neveste so slepe in trmaste; če bi jim še tako branil, če bi jih še tako svaril, — nič ne pomaga. Kadar gre za možitev, hoče z glavo skozi zid. Čudno je le to, da veže duhovnik, služabnik božji, dve duši, ki leži na njih prokletstvo!«

»Prav govori stric, prav,« so potrjevali nekateri možakarji.

»Da, ljudje moji,« nadaljuje Lovričev stric, »že dosti sem doživel in videl na svetu, in vem, da se maščujejo tudi mrtvi, če se jim ne izpolni poslednja volja. Pri teh dveh se pa poslednja želja nevestinega očita zametuje; zato

se pa sedaj bojim,« reče starec svečano, »da bom še jaz doživel strašne posledice kletve, ki jo je izustil divji lovec Peter.«

Kakor starci, tako so tudi žene, stiskajoče se kje okrog peči. obsojale zvezo teh dveh mladih ljudi, ki je počivala na njih kletev umirajočega. Stare praznoverke so komaj čakale nedelje — dneva poroke — da vidijo, kako bodo gorele sveče na oltarju; kajti iz plamena teh sveč so hoteli po svojem vražarstvu izvedeti usodo novega mladega para.

Vsled takih pogovorov vznemirjen, se je čutil krstni boter Milkin dolžan, da poseže vmes ter da pouči nevesto, kako nevarno je sklepati zvezo za celo življenje, ko visi nad njo in nad nameravanim zakonom meč prokletstva. Takoj drugi dan stopi tja na dom k Milki. Brez posebnega obzira in brez običajnih izgovorov nagovori Milko, ki je ravno likala lepo bele rjuhe, ter pravi: »No, Milka, kdaj nas prideš vabit? Ali je že vse urejeno za svatbo?«

Milka prijazno pozdravi in odgovarja, ne da bi se vznemirjala. Kakor odločna gospodinja pravi:

»Hvala Bogu, zdaj upam, da smo dovršili povečini vse, kar je bilo treba. Oklici so gotovi, ljudje so se že dosti nagovorili o meni in moji usodi; jaz sem svoje stvari že tudi uredila: posvetovala sem se z Bogom ter prosila sreče z neba. Ako Bog da svoj blagoslov, mi nihče ne more škodovati.«

Boter: »Pa bi bilo le dobro, če bi vprašala gospoda župnika za svet; izkušeni in moder duhovnik je.«

Milka: »Oh, boter, saj sem bila še te dni v župnišču. Naš župnik je tako dober, da je kar sam izprevidel, da sama ne morem več gospodinjiti in da bi bilo najboljšo, če se obe hiši — naša in Milanova — združita v eno gospodarstvo, če izročim Milanu srečo prihodnjih dni. Zdaj pa, ko sem mu še enkrat potožila, da se bojim, in sem mu vse natanko povedala, je pa zopet pritrdil, da se ni bati.«

Boter: »Tako, tako. Torej je župniku všeč, če te Milan vzame.«

Milka: »Prav zato, ker je Milan tako dober in pošten, pravi gospod župnik, ni mogoče, da bi nama škodovala očetova kletev, ki je bila izgovorjena — tako zatrjuje tudi župnik — v nepremišljeni naglici in v hipni mržnji. Jaz sem se pa tudi varovala, da Boga nisem žalila, toliko se v tem trenutku že smem pohvaliti.«

Boter: »Ali si pa povedala gospodu župniku vse natanko, kako je bilo ob očetovi smrti, kaj je govoril tvoj oče, kako preti, kakšno kletev je izustil?«

Milka: »Sem. Vse sem natanko povedala.«

Boter: »Pa kaj je slednjič dejal?«

Milka: »Od začetka je nekoliko zmal z glavo, češ: čudno, čudno, da se oče tako izpozabi, da tako lahkomišelnost kolne otroke. Odkod naj bo nad otroki blagoslov, če jih starši kolnejo?«

Boter: »Ali ti je nato kaj odsvetoval, da ne bi dala roke Milanu?«

Milka: »Rekel je, da je pač taka kletev grešna, da bi bil velik greh, če bi bil oče na to mislil. Vendar je pa pristavil, da me to ne more vezati in braniti, da ne bi mogla stopiti v zakon z Milanom; utegnili bi boljše biti, če bi pustila misel na ženitev, ali odsvetoval mi pa ni.«

Boter: »No, na gospodove besede se že smeš zanesti. Naj se zgodi po tvoji volji. Toda ne pozabita z Milanom na poročni dan prav goreče prositi ljubega Boga, da bi se kletev očetova izpremenila v božji blagoslov!«

Toli pričakovana nedelja se je hitro približala. Napovedana poroka je seveda zanimala mlado in staro. Lep jesenski dan se je prijazno smehljal, kakor da se veseli poroke dveh tako srečnih duš. Listje, ki je padalo počasi z dreves, je šuštel tako mило-otožno, kakor da bi vedelo, da je danes pomenljiv dan za dvoje src. In tisti zvonovi, ki so vabili enolično-mrto vsako nedeljo vernike v cerkev, tisti zvonovi so peli ta dan nekako slovesno-milo. Nekaterim se zdi, da slišijo, kakor bi veselo vabili; »Pridite srečni, pridite blaženi!« A starejšim praznovercem se je zdelo, kakor bi zvonovi plakali, kakor bi jokali nad usodo novoporočencev, ki sta stopala v srečo in blaženstvo novega vzajemnega življenja.

Mala vaška cerkev se je kmalu napolnila z radovednim občinstvom, ki je prišlo v svetišče bolj iz radovednosti, nego iz pobožnosti. (Dalje.)

Slike in črtice z bojišč.

Žalostno opazovanje.

Mlad vojak Bizjak Alojzij, član mladeniške orlovske organizacije iz Erzolja, sedaj v rezervni bolnišnici v Feldkirchen na Koroškem, sporoča med drugim tudi sledeče podatke iz vojaškega življenja:

Slavno uredništvo! Danes je lep praznik, ko je angel Gabriel Mariji oznanil, da bo mati Sina božjega, ljubljena nevesta Sv. Duha. Nekaj me sili, da vzamem svinčnik v roko in da še jaz povem nekaj misli, ko je Bog narode tako kaznoval s to strašno vojsko. A žal, da se ravno zdaj tudi najbolj širi ostudno sodomsko gorje. Pohujšanje pri mladih ljudeh je postalo naravnost grozno. Čudno, da so nekateri prav v tem hudem času tako razbrzdani postali. Videl sem prizore, ki morajo človeka pretresti; nisem mislil, da so postale nekatere ženske, ki so se od drugod (s Češkega) pritepele, tako predrzne. Najbolj žalostno je, da taki fantje in dekleta popolnoma pozabijo na Boga in da širijo kugo in pohujšanje dalje in dalje. Proti tej kugi se je treba upreti, temu zlu se mora meč nastaviti, kajti tu ima satan stalni plen, tu se krohota pekel, nebesa pa žalujejo. Koliko duš pade na ta način v žrelo satanovo. To je pa tudi meč, ki se zasaja v sv. Srce Jezusovo in Mariji-

no. To sem zapisal, ker sem že bil priča dosti nesreč, rev in bolečin pri tako padlih po bolnišnicah. Videl sem, kakšna nesreča je spolna razbrzdanost. V bolnišnici, kjer služim, sem opazil take slučaje, videl take operacije in bil priča takega trpljenja, da bi tega ne privoščil niti sovražniku. Kako strašne posledice ima ta greh! Jaz sem imel lani tifus, pa bi ga raje imel še petkrat, nego tako bolezen. Povdarjati pa moram, da sem se prepričal, da so slovenski fantje in moške še vedno najboljše. To se je pokazalo pri letošnji velikonočni spovedi v Celovcu. Še č. g. vojnemu kuratu se je dopadlo, ko je videl, da so bili vsi slovenski fantje in moške pri sv. spovedi. Seveda je tudi nekaj slabih, takih namreč, ki so bili tudi doma bolj mrzli.

Z Bogom! Z milim Jezusom nas blagoslovi Marija!

Naši topničarji.

Ob Soči, dne 26. marca 1916.

Slavno uredništvo! Pozdrave od soške fronte pošiljajo topničarji pri težkih havbicah pod R. . . . Ravno pred pol ure je minil strašni boj. Sedaj stojim na straži pri naših havbicah. Tesno mi je pri srcu. Večkrat se ozrem na oni prostor, kjer je šlo za res — za cesarja in domovino. Ob tej priliki sem zložil tudi temu primerne vrstice,

Oj ti R. . . . ponosit
v belo meglo si pokrit.
Tu se čete zbirajo,
Lahu glave belijo.

Čuj Taljana glasni klic!
Že »avanti« vpije »stric«!
Mi pa sprožimo svoj top;
Lah beži nazaj v galop.

Komaj mine ure pol,
Vjeti že gredo navzdol;
ob straneh pa naša dva
stražita polnatarja.

Če bo zmiraj šlo tako,
kmalu Laha konec bo.
Takrat zopet dragi dom
ves vesel te videl bom.

Vreme imamo zmiraj slabo. Dež in sneg se vrstita; toda zdravje se nas kljub temu prav dobro drži, čeravno smo stalno do kože premočeni. Srčne pozdrave pošiljamo vsem čitateljem »Domoljuba«, kakor tudi vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem; prav tako tudi žirovskemu gospodu župniku in gospodu kaplanu.

Janko Filipič, topničar pri težkih havbicah; Matevž Kogovšek (Rovte), Janez Kotel (Idrija), Jakob Ulčar (Kamnik)

Na vse pripravljen.

Ivan Černe, bivši načelnik »Orlov« v Trbovljah piše svoji materi z italijanskega bojišča:

Draga mama! Zaželjeno kartico prejel. To je šele drugo sporočilo, ki mi je došlo tu sem od Vas. Bal sem se, da ste hudo zboleli, ko tako dolgo ni bilo nobenega glasu. Jaz sem še vedno zdrav; kako bo vbodoče, ne vem . . . Dragi mama. Nič

preveč ne skrbite zame; vse se bo dobro izteklo. Če bi pa usoda hotela, da bi moje truplo konečno podleglo smrti pod sovražnim morilnim orodjem, sem pa tudi pripravljen; saj sem videl že stotine in stotine drugih, ki so se žrtvovali za domovino. Radi tega ne bodite žalostni. Mnogo jih že počiva v miru, ki so umrli junaške in častne smrti na bojnih poljanah. Upam pa, da nam je še sreča usojena in da se še vidimo, ko se bo razglasil svetovni mir. Spominjamo se drug drugega v pobožni molitvi, ki nas edina more še tolažiti v teh hudih urah in nas rešiti. Pozdrav Vam in vsem domačim!

Vojaško sv. obhajilo.

Po bližnjih brdih treskajo granate, da šklepetajo okna, zid se stresaja; a nam odprta danes so nebesa; saj sam Gospod nas vabi k sebi v svate.

»Oj pridite vsi, da si okrepčate za pot težavno duše in telesa! Če z vami sem, ne bojte se ničesa.« In mi hitimo k Njemu! — Ure zlate!

Kot prvi verniki, ki preganjalec jih je moril, so v sveti tej skrivnosti moči za boj iskali in krepости:

tako i mi. In kot junaki pravi potem pogumno gremo v boj krvavi; saj On je z nami, smrti zmagovalec!

Vide z Mirne.

Gospodarske vesti.

Gospodarski in tržni pregled.

Pri nas smo doslej veliko premalo gledali na mlečnost krav in na znatni vpliv, ki ga imajo bikovi od dobrih mlečnih živali na svoj zarod. V Magjorovaru na Ogrskem, tam kjer je v bližini veliko posestvo nadvojvode Friderika, so leta 1901. osnovali za kmete, ki imajo simodolsko pasmo, kontrolno društvo, ki je natančno pazilo, koliko da ima krava mleka čez leto. Prvo leto so imele krave povprečno po 2304 litre, lani 3644 litrov. Za bika v starosti 15 do 18 mesecev od najboljših mlekaric napravijo vsako leto javno dražbo. Letos je bilo prodanih 19 bikov. Najcenejši je veljal 1200 K, najdražji 5620 K, povprečno vsak 2439 K. Ravno take uspehe vidimo na Danskem in Nemškem. Pri enem samem biku so dognali, da je imelo čez 100 telic od njega povprečno po 400 do 500 litrov mleka več na leto, kakor so ga imele stare. Primerilo se je tudi, da je imela mladica čez 1200 l mleka več kakor stara. To niso slučaj, temveč pametno gospodarstvo. Tudi pri naših kravah bi se dala množina mleka zelo pomnožiti, ko bi gledali bolj na mlečnost.

Na Ruskem imajo kmetje veliko denarja. Vlada je prepovedala žganje, ki je popred požrlo večino kmetovih dohodkov, dajatve za vojaščino so tudi

donesle obilo gotovine. Splošno računajo, da so imeli ruski kmetje lani pol-drugo milijardo rubljev več dohodkov, kakor navadna leta, to je v naši veljavi 4360 milijonov kron. Popred so kmetje zelo malo mesa uživali. Živino so redili v prvi vrsti zaradi gnoja. V zadnjih letih je bilo osnovanih na tisoče mlekarn, ki so živinorejo precej povzdignile. V kmečkih vaseh se je vendar prav malo mesa porabilo. Računali so ga povprečno po 4 do 5 kg za osebo čez leto. Meso so uživali navadno le ob posebno velikih slovesnostih. — Mesarjev po ruskih vaseh ni. Meso je v primeri s kruhom zelo drago; ledenic tudi ni, da bi se ohranilo. Zdaj se je uživanje mesa zelo pomnožilo. Ob času vojske je prišlo na milijone beguncev iz zahodnih krajev, ki so bili vajeni mesa. Kmetje, ki so popred prav malo porabili, so ga začeli redno jesti. Zraven je meso jedla vsa armada. V celi Rusiji so imeli pred vojsko 52 milijonov goved, 85,860.000 ovc in 16,723.000 prešičev. V mnogih krajih so le lani pobili čez tretji del vse živine. Zdaj imajo le še 31 milijonov goved.

Ruska vlada poroča, da se je letos veliko manj polja obdelalo, ker manjka delavnih moči. Neobdelano polje znaša 25 do 30 odstotkov. Sicer se ni bati, da bi zmanjkalo žita, ker Ruska veliko izvažajo, vendar pa pomeni to gospodarsko nazadovanje.

Veliko manj se je obdelalo polja tudi na Francoskem. Najrodovitnejši del dežele je zaseden od sovražnika; drugod manjka delavcev. — Američani tožijo, kakor vsako pomlad, da so selve prav slabo prezimile, da so morali na milijone hektarov preorati za turščico; toda v vseh tožbah se pozna le strah spekulativnosti, da bi cene preveč padle. Na Angleškem so res šle cene skoro za 2 K pri 1 q nazaj. — Pri nas je strn dobro prezimila in se do sedaj prav ugodno razvija. Delo je radi pomanjkanja delavcev zelo težavno, vendar se vse še zadosti naglo izvršuje.

Z delom ruskih ujetnikov so bili kmetje lani prav zadovoljni. Splošno so močni in radi delajo. Prav pogosto je pa med njimi kak hujskač ali lenuh, ki še druge pohujša. Proti takim je treba nastopiti z vso strogostjo. Najboljše je, da se kar naznani; vojaška oblast ga nato vzame v tabor, kjer dela pokoro. — Če se vzame za celo vas večja množina delavcev, je najboljša, da si sami kuhajo. Vsak narod ima v kuhi svoj okus. Kar nam diši, tujcu ne ugaja. Najboljše bi bilo, če se jim da potrebna moka, mast, fižol, zelje in vse drugo, kar rabijo, da si potem sami skuhajo. Ker je meso zelo drago, da vojaška uprava za ujetnike morske ribe, ki so še precej poceni.

Kar čudno se nam mora zdeti, ko beremo, koliko je mala Nizozemska lani mlečnih izdelkov izvozila. Masla se je izvozilo 42,36.000 kg, prejšnje leto le 38,287.000 kg. Samo v Nemčijo je šlo 35 milijonov kg, prejšnje leto le 19 milijonov 658 tisoč kg. Sira so

prodali 86,232.000 kg, 1914 le 65,924.000 kilogramov. V Nemčijo ga je šlo 63 milijonov kg. Ker je bil uvoz iz tujega manjši, kakor druga leta, so se polakomnili dobička in doma manj porabili, da so mogli zaradi visokih cen na tuje več prodati.

Papirja vedno bolj primanjkuje. Tovarne morejo le 75% prejšnje množine izdelati, nekatere pa le polovico.

Glavarstvo Steyer je strogo prepovedalo kajenje tobaka vsem, ki niso dopolnili 16 let. Mladenci, ki niso dopolnili 18 let, ne smejo po osmi uri zvečer obiskovati gostiln. Vsi vemo, kako potrebna bi bila taka naredba za vse kraje naše dežele. Ne 15 letni, že osemletni otroci kadijo in si s tem zastrupljajo kri. Gotovo bodo tudi naša glavarstva ustregla splošni želji, če se bo povsod prosilo, naj se uveljavijo te res potrebne odredbe.

Govedi je bilo 27. t. m. na Dunaju 2306 glav, volov le 477, krav 1395. Prodajali so voli: Ia. 370—394, IIa. 340—360 kron za 100 kg. IIIa. —. Je menda šlo vse po drugi vrsti; krave 260—350, biki 290—350 K za 100 kg. Cena se je dvignila za 10—15 K. Kakor se kaže je prav malo lepe klavne živine. Cene se povsod dvigajo. — V Ogrskem parlamentu so predlagali, naj vlada vsaki poizkus, da bi se vpeljal kak monopol za živino ali žito, kar v kali zatre. Strah pred temi monopoli je čisto prazen.

Prešičev je bilo na Dunaju 28. marca 6472. Cene so ostale prejšnje. Pri nas primanjkuje pri mnogih masti. Za semenski krompir zahtevajo trdke na severu 28 K za 100 kg. K nam postavljen bi veljal 34 K.

...

Oddaja krmilne moke in otrobi. Vsled odloka c. kr. ministrstva za notranje zadeve z dne 20. februarja t. l. se je pričela izdelovati iz koruze od dne 1. marca t. l. takozvana koruzna krmilna moka. Namesto otrobi, bode izdelanih iz koruze 27% te moke. Vsled tega se koruzni otrobi ne bodo oddajali ločeno, temveč vse skupaj, pod imenom »koruzna krmilna moka«. Cena znaša K 42.20 v mlinu, postavljena na postajo mlina K 42.70 brez vreč za 100 kg. S to odredbo je zopet na razpolago živinorejcem dobro krmilo. Oddajalo se bode, kakor otrobi po Gospodarski zvezi v Ljubljani. Da se bode pravično razdeljevalo, t. j. da bi nekateri ne prejeli prevelikih zalog, drugi pa nasprotno jako malo, se bode nakazala ta moka samo županstvom ozir. aprovizacijskim odborom, kateri pa morajo skrbeti, da pride ta krmilna moka samo v roke upravičencem-zivinorejcem. Vsled tega se bode tudi na naročila posameznikov oziralo v najnujnejših slučajih. Kdor želi tega krmila, naj se zgleda pri županstvu, ki bode potem poslalo naročila skupno Gospodarski zvezi. Priporoča se največja štedljivost s to krmilno moko. Naročila se bodo takoj vpoštevala, v kolikor bodo na razpolago dane množine dopuščale. Živinorejke in mlekarske zveze imajo pri izvršitvi naročil prednost. Naročila na otrobi, ki so do sedaj došla, so se izvršila in se županstva opozarjajo, naj priglase nova, da se jih

zopet ponovno postreže. V prvi vrsti se bode oziralo sedaj na županstva oz. aprovizacijske odbore, ki do danes niso nič ali pa zelo malo otrobi prejeli. Priporočamo, naj se naročila kolikor mogoče omejujejo na »krmilno moko«, ker je pšeničnih otrobi bolj malo na razpolago ter se bodo nakazovali v prvi vrsti za mlado živino. Mnogo upravičencev za »dolžnostne otrobi« se še ni priglasilo. Opozarjajo se, naj množino teh otrobi, do katerih so upravičeni, takoj zahtevajo. — Gospodarska zveza v Ljubljani.

Semensko pšenico je dobila te dni »Gospodarska zveza« v Ljubljani. Onim naročnikom, ki so jo dosedaj pri njej naročili in ji tudi doposlali predpisano uradno potrdilo županstva, se bode pšenica takoj doposlala. Drugi naročniki pa, ki dosedaj še niso prejeli pšenice ne od komisijonarjev zavoda za promet z žitom ob času vojne, Kmetijske družbe itd., in jo žele dobiti, naj jo naroče pri »Gospodarski zvezi« in morajo z naročilom poslati tudi zahtevano potrdilo županstva. Na naročila brez teh potrdil se ne bo moglo ozirati.

Živinorejska zveza za kamniški politični okraj na Homecu (pošta Radomlje) vabi tem potom živinorejce, da takoj prigrasijo živino, ki jo nameravajo dati na planinsko pašo na Kriško planino. Sprejelo se bo 100 glav goveje živine in 10 konj na Kriško planino, ter 10 glav goveje živine in 150 ovac v Koren. Polovico pašnine je treba takoj ob prigrasitvi vplačati, sicer ni gotovo, da bi se živina sprejela v pašo. Ostalo polovico pa plača vsakdo, ko se prižene na planino.

Plačilo ostane kakor lanske leto, in sicer: od goveda z malim zobom po 13 kron, od starejših goved pa po 15 K; od konj po 25 K, od žrebetnih kobil po 40 kron, od ovac in jagnet po 2 K od glave.

Pričetek planinske paše 24. junija. Za škodo, ki jo napravi živina pri dogonu na planino, je posestnik živelj sam odgovoren.

Živinorejska zadruga na Homecu opozarja živinorejce v okraju, da je skrajni čas za prigrasitev živine, ki se bo poslala na pašo na zadrugni pašnik v Šmarco. Ako bo gorkota napredovala, se bo živina sprejela v pašo dne 25. aprila.

V pašo se sprejme 30 glav živine. Plačati je od goveda do 200 kg teže po 20 vin. na dan, od goveda nad 200 kg teže pa po 26 vin. na dan. Paša se bo začela le, če se bo prigrasilo najmanj 25 glav živine, sicer se bodo pa pašni oddelki pokosili za seno, ker se pri nižjem številu ne izplača vzdrževati pastirja. Biki se na pašo ne sprejemajo.

Za pastirja se sprejme za dobo petih mesecev moč, ki ima veselje do negovanja mlade živine in vzdrževanje pašnega reda. Je lahko oženjen, ker ima prosto stanovanje. Prednost ima kak superarbitriran invalid, če bi ga to lahko opravilo veselilo. Plača po dogovoru. Oglasi naj se pošljejo na Živinorejsko zadrugo na Homecu, pošta Radomlje.

Gospodarska Zveza v Ljubljani

ima v zalogi sledeča krmila: surovi sladkor v vrečah po 100 kg a K 48—.

Orehove tropine (cele) v ploščah po K 84— in zmlete a K 87— za 100 kg brez vreč.

Sesamove tropine po K 84— brez vreč.

Olupke sladkorne pese v balah in vrečah po 50 kg a K 53— za 100 kg brez vreč.

Tudi sladkorno krvno kraljo in rapsove tropine dobi v kratkem!

Poljedelci! Naročajte pri Gospodarski zvezi semena, ječmen, domačo in nemško deteljo, grašico in druga travna semena.

Modro galico G. Z. bo radi enotnosti v porazdeljevanju na vinogradnike v smislu medsebojnega tozadevnega dogovora oddajala Kmetijska družba.

Kmetovalci! Preskrbite si od Gospodarske zveze kajnlita, kalijevo sol, 8% kalijev, 18—20% mineralni in kostni superfosfat, mešana gnojila, zlasti 14% žlindro, ki se dobi v papirnatih vrečah po 50 kg za K 10— a 100 kg z vrečo vred. Naročniki naj dostavljajo lastne vreče franco naš naslov, sicer se naročila ne bodo mogla izvršiti, ker železnica v papirnatih vrečah blaga ne sprejema. Dobi se tudi v platnenih vrečah po 13-20 K a 100 kg z vrečo vred.

Gospodarska zveza pa nakupuje tudi po najugodnejših cenah koruzne storže, ajdove, prosene in druge pleva.

Stanovanje in obleka sta pokvarili naše telo, tako, da živimo v vednem strahu pred prehlajenjem. Pred mnogo tisoč leti so hodili naši predniki le nahajno odeti, pa niso imeli nobenega strahu pred mrazom. Kakor hitro je nastal mraz, je pa njihova kri začela hitreje krožiti in telo bolje ogrevati. Mi pa takoj dobimo kašelj in influenco, ker naša kri ni navajena, da se hitro prilagodi zunanji vremenski izpremembi. Če pa izpiramo grlo in vrat vsak dan s Fellerjevim oživljajočim rastlinskim fluidom z zn. »Elza-Fluid« se navadi naša kri, držati vrat gorak in je to najboljšo varstvo zoper kašelj. »Elza-Fluid«, je domače zdravilo, priporočljivo za rabo zlasti občutljivim ljudem. — 12 steklenic pošlje na vse kraje poštino prosto za 6 kron lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzatrž št. 16 (Hrvatska). Dokazano čez 100.000 zahvalnih pismen (prostovoljnih) in odlikovanj. — Istočasno se pa lahko tudi naroči Fellerja lagodno odvijajoče rabarbarske kroglice zn. »Elza-kroglice«, 6 skatljice 4 K 40h, poštino prosto. Te kroglice so jako pripravne in točno učinkujejo. — Kdor trpi vsled kurjih oči, naj si naroči Fellerjev turistiški obliž, cena je 1 K in 2 K. (ve)

Tedenska pratika.

Petek, 7. aprila: Bl. Herman Jožef, spozn. († 1236.) — Sv. Eberhard, puščavnik.

Sobota, 8. aprila: Sv. Dionizij, muč. — Sv. Albert, škof. Sv. Perpetua in tov. († 203.)

Nedelja, 9. aprila (tiha n.): Bl. Marija Kleofa. — Bl. Rajner, pušč. († 1237.) — Sv. Janez Miloščinar. († 616.) — Nedeljski evangelij popisuje prizor v jeruzalemskem templju, kjer je Jezus učil in zatrjeval rekoč: »Kdo izmed vas me bo greha prepričal? Ako vam resnico govorim, zakaj mi ne verjamete? Kdor je iz Boga, besedo božjo posluša; zaradi tega vi ne poslušate, ker niste iz Boga...« Judje so pobirali kamenje, da bi vanj lučali. Jezus pa je šel iz templja.

Ponedeljek, 10. aprila: Sv. Mehilda, dev. († 1280.) — Prerok Ezekiel.

Torek, 11. aprila: Sv. Leon Veliki, papež. († 471.) — Sv. Betina, dev.

Sreda, 12. aprila: Sv. Julij, papež. († 352.) — Sv. Saba. († 372.) — Sv. Zenon, muč.

Četrtek, 13. aprila: Sv. Hermenegild, muč. († 586.) Bl. Ida, devica.

Solnce vzhaja ob 5. uri 20 minut, zahaja ob 6. uri 47 minut.

Luna: Prvi krajec dne 10. aprila ob 3. uri 35 minut popoldne.

Sv. Janez Miloščinar.

(† 616.)

Značilna poteza, boljše čednost vseh svetih oseb je — milosrčnost, usmiljenje do revežev. Svetnike vodi in vlada namreč duh božji; »Bog je pa ljubezen,« milosrčnost in dobrotelost je žarek te božje ljubezni. Ta lastnost vseh svetih oseb je za nas prav posebno pomenljiva; kajti v čudodelnosti svetnikov pač ne moreš posnemati, njih pokorila ti niso nič kaj všeč, da bi se jih oprijel; lahko se pa ravnas po njih zgledu, osobito če te je Bog oblagodil s časnim premoženjem, da od svojega imetja daješ miloščino revežem in v druge dobre namene. Z radodarnostjo si boš zaslužil milost, da boš mogel svetnike posnemati tudi v drugih lepih lastnostih.

Sv. Janez Miloščinar si je zaslužil ta častni naslov vsled izredne milosrčnosti in darežljivosti do vseh, ki so bili podpore potrebni. Janez je bil patriarh v Aleksandriji. Dal si je sestaviti zapisnik vseh siromašnih in bednih oseb. Dasi se jih je nateplo okrog 7500, je vendar našel vsak dan dovolj sredstev, da je delil miloščino; tako je Bog blagoslovil njegove dobre roke.

Ljubezen do bližnjega ga je gnala, da ni delil le telesnih dobrot, marveč je izkazoval v obilni meri tudi duhovna dela usmiljenja, zlasti je skrbel, da je posredoval tam, kjer je nastal kak prepri ali celo sovraštvo. Neki bogataš se ni maral spraviti s svojim sovražnikom. Svetnik ga pokliče k sebi, ga pelje v svojo kapelo, kjer je nato opravil sveto mašo. Takrat je bila, navada, da so verniki nekatere molitve, na primer očenaš, z mašnikom glasno molili. Tudi patriarh je dovolil, da je bogataš glasno z njim molil. Pri prošnji »Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpustimo svojim dolžnikom«, je pa patriarh obmolnil, da je bogataš sam molil. Nato se je pa obrnil proti njemu ter rekel: »Glej, kaj si izgovoril! Kako si drzneš tako moliti, zraven pa ne odpustiš?!« — Bogataš je spoznal svojo zmotu ter obljubil, da se bo takoj poravnal s sovražnikom.

Pri drugi priliki je prišel Janez navskriž z mestnim poglavarjem, ki mu je bilo ime Niketas. Očital mu je neko krivično postavo, nakar je Niketas ves vznemoljen šel od njega. Proti večeru pošlje patriarh nekega duhovnika k poglavarju z naročilom: »Solnce bo zašlo!« Ta izrek je opozoril glavarja na apostolove besede: »Solnce naj ne zajde nad tvojo jezo«, ker ne veš, kaj se ti čez noč lahko pripeti. Niketas je prišel k patriarhu, da sta se pobotala in sprijaznila.

Smrt sv. patriarha je bila blažena, saj ni imel na zemlji nič zapustiti, pač pa je šel bogat na dobrih delih pred božjo sodbo.

Najnovejše z bojišč.

Zeppelin tretjič nad Angleško.

Berlin, 3. aprila. (K. u.) Wolff poroča: Tretjič je napadlo mornariško zračno brodovje ponoči od 2. na 3. aprila angleško vzhodno obalo, zdaj severni del Edinbourgh in Leith s pristaniškimi napravami ob Firth of Forth, Newcastle in najvažnejše ladjedelnice, kakor tudi plavže in tvornice ob reki Tynef smo obmetavali s prav dobrim uspehom z mnogimi razstrelilnimi in zažigalnimi bombami. Opazovali smo silovite požare in ljute eksplozije z obsežnimi razrušbami. Eno baterijo pri Newcastle smo prisilili, da je utihnila. Kljub ljutemu obstreljevanju so se vrnili in izkrcali nepoškodovani vsi zrakoplovi.

Načelnik admiralnega štaba mornarice.

Vprašanja in odgovori.

R. T. — Leskovec pri Višnjigori: Seveda Vam gre tudi podpora, oziroma vzdrževalnina. Stopite k Vašemu gospodu župniku, da bo podregal pri okr. komisiji; morda so pa prošnjo kam založili.

M. J. — Črnomelj: Kajpada. Vložite novo prošnjo. Županstvo naj potrdi Vaše razmere.

A. Z. — Feldspital 8 II: Ni primerne stvarine za naš list. To bi bilo bolj za kako obredno knjigo, ali pa za »Bogoljub«.

A. K. — Planina pri Rakeku. Prav je, da še naprej plačujete zavarovalnino za ujetega moža, da polica ne zapade. Čemu nova zavarovalna pogodba? Zavarovanje na dve strani je seveda veljavno; toda vprašanje je, kako je zavarovalnica v tem času sprejela pogodbo za osebo, ki je v ujetništvu. Ali je šlo brez potrdila in uradnega zagotovila?

F. K. — Ljubljana. Brez dovoljenja staršev ne bo šlo. Ako so starši zadovoljni, se je treba oglasiti pri mestnem starejšinstvu.

F. N. — Zg. Bela: Izvežbanost v kuhinji in bolniškem strežništvu — se zahteva. Sicer pa vprašajte pri vodstvu Rdečega križa.

A. S. Šalek — Velenje: Zadnjič smo nekje brali, da se malenkostni zavitki že morejo poslati tudi na Rusko; ne vemo pa, če je bilo dotično obvestilo uradno. Ali ujetnik pošiljatev zanesljivo dobi?... Na to Vam pa ne more nihče odgovoriti. Nekateri naslovljenci vse dobe: pisma, denar itd.; nekateri popolnoma nobene stvari.

J. V. Velika Bukovica. Če Vaš sin ne dobi nobenega pisma in pošiljatve, bo morda napaka v pomanjkljivosti naslova. Dobite koga, da bo napisal naslov tudi v cirilici (z ruskimi črkami). Ali od njega še pridejo pisma na dom?... Če bi kdo izmed bralcev »Domoljuba« imel vojaka-ujetnika v Cistopolu, Kazanska gubernija, naj blagovoli poslati

natančen naslov (proti povrnitvi stroškov) g. Janezu Volk, Velika Bukovica, p. Ilirska Bistrica.

To in ono.

Dnevnik, ki ima najmanjši nálog. Da bi kateri časopis in celo dnevnik izhajal samo v treh izvodih, je pač skoraj neverjetno; a vendar je resnica. Kraj, kjer izhaja ta časopis, je Dunaj, in edini bralec je naš cesar. Ta dnevnik ima posnetke vseh najvažnejših člankov iz svetovnega časopisja; prireja se v posebni pisarni, tiska se pa v državni tiskarni. Izroče ga cesarju vsako jutro v posebnem ovitku. En izvod tega časopisa spravijo v cesarski arhiv, eden je pa na razpolago službujočemu glavnemu adjutantu.

Kako je na vojski. Francelj pošlje svoji ženi vojnopoštno dopisnico. Med drugim zapiše tudi naslednje vrstice: »Ljuba Ančka! Ti bi rada vedela, če je v vojski kaj nevarno? Ne vem, kako bi povedal. Če krogla ne zadene, potem ni nevarno; če pa zadene, potem nikoli ni več nevarno. Pozdravlja Te Tvoj Francelj.«

Se človek navadi. Naših vojakov, ki se že dolgo časa prekladajo z enega bojišča na drugo, sovražni ogenj zlepa ne zbega. Bilo je neke gori na galiških poljanah. Oddelek topničarjev je bil pridno na delu. V ozadju so bili pa za kritje utrjeni črno-vojniki, ki so lagodno pušili in imeli svoje navadne pomenke v gosti koruzi. Eden izmed njih je pisal uprav vojno dopisnico, naslonjen na neko skalnato klado. Rusi so šrapnelirali kar za stavo. Krogla so brenčale okrog, da je bilo joj. Našemu vojaku svinčnik ni dal od sebe več nobene poštene črke; zato vzame nož, da bi ga okončil. Prileti krogla, pa mu izbiže nož iz rok. Mož pogleda srpo in jezno nameri pest proti ruski strani, potem se pa pripravi, da bi poiskal svoj nož. Stotnik to vidi, pa ga zdraži, ker je bil dal povelje, da se mora moštvo kriti — in ležati; zato zakliče: »Vi, stric — lečil!« Mož se zravna junaško in vojaško, kakor je bil dolg in širok, salutira, dočim so vsekrižem brnele krogla, potem se pa pokori in zlekne po tleh in piše naprej svojo karto.

Prav visoko. Zavarovalni agent: »In kako visoko hočete zavarovati svojo hišo?« Kmet: »No, jaz mislim — do dimnika!«

Dobre knjige.

Šmarnice profesorja dr. Jos. Jeršeta so ravnokar izšle pod naslovom: »Kraljica vojnih trum«. Šmarnice so, kakor smo že zadnjič povedali, današnjim vojnim časom prilagodne. Cena za vezan izvod znaša 3 K. — Dobé se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Getzemani in Golgota. Šola ponižnosti, pokorščine in ljubezni do smrti. Cena vezanemu izvodu z rdečo obrezo 2 K 60 v. Premišljevanje Kristusovega trpljenja, ki vliva v človeško srce največ tolažbe in upanja, je ne samo ob postnem času, tem-

več današnje dni bridkosti in tuge posebno priporočati; ta knjiga je takim premišljevanjem namenjena in vsega priporočila vredna.

CERKVENIM PEVSKIM ZBOROM ZA MESEK MAJ

priporoča »Katoliška Bukvarna« sledeče skladbe:

P. Hugolin Sattner, Šmarnice. 18 pesmi za mešan zbor, deloma z orglami. Cena partituri 3 K, glasovi po 50 vin.

Stanko Premrl, 12 Marijinih pesmi za mešan zbor. Cena partituri 1 K 80 vin., glasovi po 40 vin.

Anton Foerster, Prva zbirka Marijinih pesmi. 6 Marijinih pesmi za tri ženske ali moške glasove (ena za dva, štiri tudi za en glas) z orglami. Cena partituri 1 K 80 vin., glasovi po 40 vin.

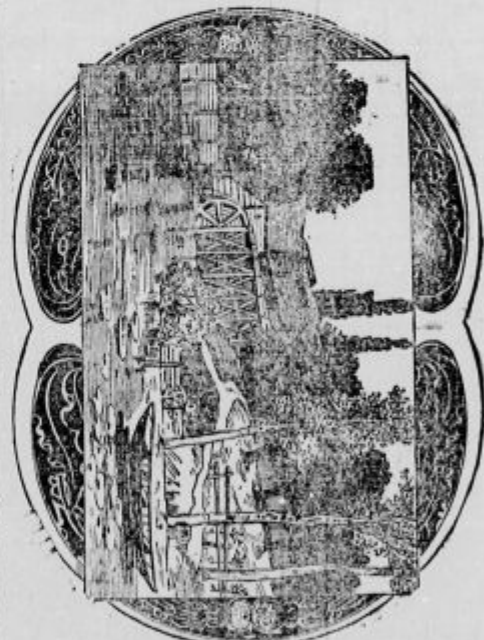
— Druga zbirka Marijinih pesmi. 12 Marijinih pesmi za štiri neenake glasove ali za en glas z orglami. Cena partituri 1 K 80 vin., glasovi po 40 vin.

Fran Ferjančič, Lavretanske litanije Matere božje. Za mešani, oziroma tudi eno-, dve- ali triglasni zbor. Cena 30 v.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Gradec, 29. marca: 38, 65, 5, 10, 12.
Linc, 1. aprila: 22, 17, 1, 16, 35.

SKRIVALNICA.

Kje je mlinar?

Deteljo

črno domačo, zanesljivo čisto in predenca prosto blago pošilja dokler zaloga 4 Kr. 5.— 1 kg po pošti ali železnici, trdka: **Iv. Murnika nasl. Ant. Stergar, Kamnik, Kranjsko.** 821

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju. Lažje je obvarovati se bolezni, nego jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašarom bronhijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vadušljivi, katerim Sirolin znatno olahča naduha.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počutek.

Se dobi v
vseh lekarnah
K. 4.

Od nekaj že so priznane najboljše
lončene peči
iz tovarne IVAN GREGOR, Mengeš.

Na prodaj ima
:: brinje ::

za kuho brinjeva v poljubnih množinah po nizki
815 ceni tvrdka Ivan Jelačin v Ljubljani.

LES smrekov

okrogel, sirov ali suh, od 10 cm naprej,
dolžina od 2 do 6 m kupuje tovarna
Goričane pri Medvodah. Ponudba brez
naznanjene cene nima pomena. — 857

Izjava.

Terezija Bučar in Petan Jožefa obz-
lujeti, da sta razkalili Ano Cvet v Dol. Pecaš.

GORČEVA

KOLESA PRIZNAMO NAJ:
BOLJŠA SEDANJOSTI X

A. GOREC

LJUBLJANA MARIJE TERE-
ZIJE CESTA ŠT. 14 NOVI SVET
NAŠPROTI KOLIZEJA - ZAH-
TEVAJTE PRVI SLOVENIK
BREZPLAČNO

Kako pozno je sedaj?

tako se sliši mnogokrat popraševati ljudi,
kateri pač imajo uro v žepu ali na steni,
ampak svoji lastni uri ne verjamejo, ker
je le slaba, netočna, vedno stoječa bazar
ura. Kdor nasprotno ima Suttnerjevo uro,
ve vedno natanko, kako pozno je.

Št. 600	Žepna ura z radijem, ki se ponoči sveti	K 8-40
" 410	Nikel.-anker-Roskopf ura	" 4-10
" 705	Roskopf ura, kolesje v kam- nih tekoče	" 5-90
" 719	Srebrna rem. ura	" 7-80
" 720	Srebrna cilind. rem. ura	" 9-70
" 1450	Bela kovinasta verižica	" 2-80
"	nikelnasta	" 1-
" 916	Srebrna verižica	" 3-20
" 89	Double zlata verižica	" 5-90

Velika izbira ur za gospode in dame, ve-
rižice, prstane, broške, obeske, zapestnice,
zavratne verižice, uhane, blago v zlatu in
srebru, namizna orodja, daljnogleda itd.

v velikem ilustrovanem
ceniku z mnogimi podobami
katerega zahtevajte zastonj in pošlino pristega.

Razpusti se po povzetju ali pa če se
denar vnaprej pošlje. Neugajajoče zame-
njam. Vse ure so natančno preizkušene.

Lastna tovarna ur v Švici

H. SUTTNER samo v Ljubljani št. 1

1203 Nima nobene podružnice.

Ustanovljeno leta 1893.

Ustanovljeno leta 1893.

Uzajemno podporno društvo v Ljubljani

reg. strovana zadruga z ome. en. m. jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz svojega.
Zunanji vlagatelj so za pošl.

5 %

ljanje denarja na razpolago brez-
plačno položnice poštne hranilnice.

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7 1/2, 15 ali 22 1/2 let, pa tudi izven
odsekov proti poljubno dogovorjenim odplačilom. — Dovoljujejo se ranžijska
posojila proti zaznambi na plačo in zavarovalni polici ali proti poroštvo.

Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša čez 600.000 K. Deležnikov je bilo koncem leta
1913 2492 z 17406 deleži, ki reprezentujejo jamstveno glavnico za 6,788.340 K.

Načelstvo:

Predsednik: Andrej Kalan, prelat in stolni kanonik v Ljubljani.

I. podpredsednik:

Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani.

II. podpredsednik:

Karol Pollak ml., tovarnar v Ljubljani.

Člani: Ivan Dolenc, o. kr. profesor v Ljubljani; dr. Jožef Grušen, stolni kanonik v Ljubljani; Anton Koblar,
dekan v Kranju; dr. Morhar Alojzij, gimn. profesor v Ljubljani; dr. Jakob Mohorič, odvetniški kandidat
v Ljubljani; dr. Fran Papež, odvetnik v Ljubljani; B. Remec, ravatelj trg. zole v Ljubljani; Anton Sušnik,
o. kr. gimn. profesor v Ljubljani; dr. Viljem Schweitzer, odvetnik v Ljubljani; dr. Aleš Ušeničnik, prot. bo-
goslovja v Ljubljani; Fran Verbič, o. kr. gimn. prof. v Ljubljani; Ignacij Zaplotnik, katehet v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: Anton Kršič, o. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Člani: Anton Čadež, katehet v Lju-
bljani; K. Gruber, o. kr. dn. rač. oficijal v Ljubljani; Ivan Blakar, profesor v Ljubljani; Avgustin Zajc, o. kr.
rač. revident in posestnik v Ljubljani.

Razširja te „DOMOLJUBA“!

Edino dobri in solidni stroji so samo
„Gritzner“ in „Afrana“
 Prednosti: krogiččen tek, biserni
 ubod (Peristich). Pouk o vezanju
 in krpanju brezplačno v hiši.
 Edina tovar. zaloga šivalnih strojev
Josip Petelinc
 Ljubljana
 blizu franč. mostu, 3. hiša za vodo.
 10letna garancija.

Sartljeva moka Hasin

brez vsakih kart!
 Samo pri meni se dobi fina Sartljeva moka,
 znamka „HASIN“. Samo en zavitek rabite za en
 šartelj, brez da bi potrebovali kaj sladkorja, kvasa
 ali drugih reči. En zavitek stane samo **K 1'44.**
 Po pošti se pošilja samo po pov-
 zetu in najmanj 3 zavitke. Če se pošlje denar na-
 prej, se ovoj ne zaračuna. Pojasnila o uporabi se
 prilože. Naročite obratno pri razpošiljalnici šartljeve
 moke znamka „HASIN“

Ivan Urek, Ljubljana

Mestni trg 13, Pod Trančo, — prej v Borovljah.

Kava

50 % ceneje!

Ameriška štedilna kava,
 lepo dišča, izdatna in
 štedljiva, 5 kg vreča za po-
 skušanje K 12'50 po po-
 vzetu. Pol kilograma pr-
 vovrstnega finega čaja za
 K 2'50 tudi 50 kom. razgl.
 lepih razglednic pošlje vam K
 A. Schapira št. 473,
 izvoz kave in čaja,
TISZABOGDANY,
 Ungarn.

500K
 Vam
 plačam
 ako Va-
 ših kurjih očen, brada-
 vito in trde kože tekom
 3 dni s korenino, brez
 bolečin ne odpravi
RIA-BALSAM.
 Cena lončku z jamstve-
 nim pišmom K 1'—, 3
 lončki K 2'50, 6 lonč-
 kov K 4'50.
 Kemény, Kaschau
 (Kassa) L. poštni predal
 12, Ogrsko.

izborbo se je obnašalo za vojake v vojski in
 epion za vsakega kot najboljši
bol oblažajoče mazanje
 pri prehlajenju, reumatizmu, gihtu, izžene-
 pri, vratni in bolesti v hrbtu
 Dr. Richter-ja
Sidro-Liniment. capitol
 Nadomestilo **Sidro-Pain-Expeller.** compos.
 Steklenica kron. — 80, 1'40, 2'—.
 Dobiva se v lekarnah ali direktno
 v Dr. Richter-ja lekarni „Pri zlatem levu“,
 Praga, L. Eliškaeva cesta 6.
 Dnevno raspošiljanje.

Išče se družina

za obdelovanje kmetijskiva na posestvo blizu Ko-
 čevja in ena družina na manj obsežno kmetijstvo
 pri Ornomlju, kjer se odda tudi gostilna. Ponud-
 be se pošiljajo na Anf. Kajfež, Kočevje. (762)

Najboljše in najcenejše 81
postelino perje se dobi
 pri več kot 50 let priznani najboljšem izvoru
D. SCHNURMACHEN, Taus, št. 246 (Češko)
 Cene po kakovosti
 5 kg od K 10 — naprej
 velike postelje K 16 —
 Odda se tudi večja količina posteljne prevleke, inleta,
 odej itd. po nizki ceni. — Pišite še danes!
 Cenik in vzorci zastoni ter postelne prosto.

Ako naročite
 in to nemudoma storite,
 1 srečko avstr. rdečega križa, 1 srečko ogrskega
 rdečega križa, 1 srečko budimpeštanske bazilike,
 1 dobitni list 3%, zemlj. srečk iz leta 1880, 1 do-
 bitni list 4% ogrskih hip. srečk iz leta 1894.
 (Kasodni črvek za vsak pet srečk oddr. dobitnih listov samo 5 kron
 12 žrebanj vsako leto, glavni dobitki 630.000 K)
dobite igralno pravico do dobitkov
 ene turške srečke v znesku do
4.000 frankov popolnoma zastoni!
 Pojasnila in igralni načrt pošilja brezplačno:
 Srečkovno zastopstvo 12, Ljubljana.

Učenca za kolarsko obrt sprejme
Franc Krašovec,
 kolarski mojster na Vrhniki.

Kranjska deželna združnica v Ljubljani,
 p. a. drž. civil. in rentn. vez. in lastn. zavarovalnice
 sprejema zavarovanja na doživetje in smrt,
 otroških doh. rentna in ljudska nezgodna in
 jamsvena zavarovanja.
 Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.
 Udeležba na dividendah pri življenjski zavarov.
 že po prvem letu.
 Stanje zavarovanj koncem 1914 K 173.410.838—
 Stanje gar. londov koncem 1914 K 48.732 (22'76
 V letu 1914 se je izplačalo za-
 varovancem na dividendah
 čistega dobička K 432.232-66
 Kdar namerava skleniti življenjsko zavarovanje veljavna škrti za vojno
 zavarovanje, raj se včasno karisti obroč do priimovanen preložit.
 Prospekti zastoni in poštne prosto.
 Sposebni zas opnik se sprej-
 mejo po najugodnejšim pogoji.
Marije Terezije cesta 12.

Stanje vlog čez 23 milijonov kron.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ljubljana, Miklošičeva cesta štev. 6, pritličje, v lastni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvi

sprejema hranilne vloge in vloge v
 tekočem računu, za katere jamčijo ne
 — samo njeni zadružniki, temveč —
 tudi cela dežela Kranjska

in jih
 obrestuje po **4 ³/₄ %**

brez kakega odbitka, tako da sprejme vlo-
 nik od vsakih vloženih 100 kron čistih
 obresti 4'75 kron na leto.

Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice brezplačno na razpolago.

Načelstvo.

